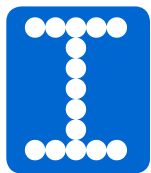

Aria Vermeulen, programmamanager platform WOW: 'Wegbeheerders de mogelijkheid geven hun kennis en netwerk uit te breiden en begrip voor elkaar te krijgen'

‘Wegbeheerders zijn inventief, zeker bij elkaar’

WOW staat voor ‘Wegbeheerders ontmoeten Wegbeheerders’, en ‘Water ontmoet Water’. Het is het platform voor wegbeheerders en waterbeheerders van verschillende overheidslagen die elkaar ontmoeten, van elkaar leren en beter samenwerken. Aria Vermeulen is programmamanager. Een gesprek over wat het platform WOW allemaal doet, de uitdagingen voor de toekomst én de kunst van het samenwerken.

KARIN BROER, NETTIE BAKKER

In de afgelopen negen jaar is een flink netwerk opgebouwd. Vermeulen: ‘Alle wegbeheerders zitten in het netwerk: wegbeheerders van Rijkswaterstaat, provincies, waterschappen en gemeenten. Bij water zitten daar ook de haven- en drinkwaterbedrijven bij. Het is bij elkaar een netwerk van duizenden mensen, al zijn ze uiteraard niet allemaal even actief in het netwerk. Kleinere gemeenten hebben vaak wat minder tijd voor dit soort dingen, terwijl er voor hen misschien juist wel het meeste te halen is. En nee, we zijn geen vakorganisatie, we zijn vooral een informeel netwerk van positieve, energieke mensen die de meerwaarde zien van samenwerken. Omdat we informeel werken, kunnen we vaak ook snel dingen regelen.’

Aria Vermeulen studeerde analytische fysische chemie op de hogere laboratoriumschool. Via PTT Research en een milieuadviesbureau, kwam ze terecht bij Rijkswaterstaat. Daar hield ze zich onder meer bezig met duurzaam bouwen, scheepvaart en ten slotte ‘publieksgericht netwerkmanagement’. Dat laatste vormde de link naar WOW. Vermeulen: ‘Bij publieksgericht netwerkmanagement gaat het om de wensen van de gebruikers van de vaarweg of de autoweg, om afwegen wat daarin wel of niet kan en dat ook communiceren met je gebruikers. Dit onderwerp sloot perfect aan bij de doelstel-

lingen van het platform WOW. Immers, de gebruikers, daar doe je het als wegbeheerder allemaal voor.’

WOW is eind 2007 ontstaan na de eerste landelijke ontmoetingsdag voor wegbeheerders. In 2010 volgde ‘Water ontmoet Water’, waar de waterbeheerders elkaar ontmoeten. Samen vormen ze het platform WOW, dat ondersteund wordt door een kleine staf van in totaal drie fte. In het bestuur zitten vertegenwoordigers van alle overheidslagen en de koepels VNG, IPO, Unie van Waterschappen. De basisfinanciering (‘een paar ton’) komt van Rijkswaterstaat, de provincies en de waterschappen. De gemeenten dragen in natura bij door bijvoorbeeld ruimte voor bijeenkomsten te bieden.

Meer dan verkeerskunde

Wegbeheerders zijn zeker niet allemaal verkeerskundigen, zegt Vermeulen: ‘Vaak zijn het deskundigen met een beheerachtergrond. En bij kleine gemeenten is wegbeheer soms maar een van de taken die iemand doet.’ Wegbeheer is ook meer dan verkeerskunde, zegt Vermeulen: ‘Je moet tegenwoordig ook iets weten van verkeersmanagement en zeker van ICT. Wegbeheer wordt steeds complexer, net als alle overheidstaken eigenlijk. Alles wordt groter, multidisciplinairder en integraler. Je hebt daardoor veel meer nodig dan alleen verkeerskundige kennis. Het mooie is dat in ons netwerk alle specialismen zijn vertegenwoordigd. Er zijn men-

sen die iets meer afweten van ICT, van assetmanagement en van andere zaken die je nodig hebt als wegbeheerder.’

Meer doen met minder

Sinds de start in 2007 is er al weer het nodige veranderd in de vakwereld. ‘Je kunt wel zeggen dat wegbeheer vooral complexer en integraler is geworden. Rond 2007 was samen optrekken echt nog niet vanzelfsprekend,

‘inspirerende mensen zijn verantwoordelijk voor het succes van WOW’

allerlei ICT-ontwikkelingen en assetmanagement waren nog niet doorgedrongen en die ontwikkelingen gaan alleen maar door. De zelfrijdende auto komt eraan en zal een enorme impact hebben op het werk van wegbeheerders.’

Krappe budgetten leiden ook tot inventieve oplossingen

‘Wat natuurlijk ook een belangrijke ontwikkeling is, zijn de krappe budgetten. Dat betekent meer doen met minder en inventiever zijn. En dan is kennis delen en samen dingen oppakken belangrijk, want zo kan het vaak goedkoper. ‘Met name de korte lijntjes van ons informele netwerk zijn een groot voor-

deel. Je krijgt snel en gemakkelijker inzicht in ontwikkelingen omdat er altijd wel ergens in het netwerk iemand is die er kennis over heeft.'

Dienstverlening verbeteren

'De aanleiding voor het platform WOW, was de gedachte dat we de dienstverlening naar de weggebruiker kunnen verbeteren door

samen te werken', vervolgt Vermeulen. 'Denk bijvoorbeeld aan het afstemmen van werkzaamheden of het eenduidig strooien van zout. Daarbij is de afstemming tussen wegbeheerders natuurlijk belangrijk en ook noodzakelijk. Wij zorgen ervoor dat mensen elkaar weten te vinden en dat heeft voordelen voor alle lagen. Een ander voorbeeld: bij Rijkswaterstaat is veel kennis en ervaring

met risico-gestuurde inspectie, maar dat is ook relevant voor andere wegbeheerders. Daarom hebben we een pilot georganiseerd waarbij een provincie en een aantal gemeenten op dezelfde manier hun kunstwerken inspecteren.'

Constructieve veiligheid

'Binnenkort organiseren we een volgende bijeenkomst over constructieve veiligheid. Dat gaat, heel plat gezegd, over de vraag: hoeveel kan een brug hebben voor hij instort? Verkeersbelastingen verschillen in het netwerk. Geeft dat aanleiding voor een andere norm? Daar praten we in het netwerk over, maar bijvoorbeeld ook met SBRCURnet. Wat wij toevoegen is dat we veel mensen in ons netwerk hebben die hier iets zinnigs over kunnen zeggen, en die pro-actief met elkaar verbinden. Uiteindelijk zou deze discussie tot een nieuwe richtlijn voor belasting van een kunstwerk kunnen leiden. Zo hebben we als WOW ook een signaleringsfunctie naar onze bestuurders.'

Vallende sluisdeuren en bruggen die niet meer sluiten

De grootste zorgen van wegbeheerders? 'Geld en capaciteit op bepaalde functies.' De samenleving kan daar zeker iets van gaan merken, vreest Vermeulen, maar direct relativerend merkt ze op: 'Wegbeheerders zijn inventief, zeker wegbeheerders bij elkaar, en als de nood echt te groot wordt, dan komt er wel een oplossing, daar ga ik vanuit.' Geen vallende sluisdeuren en bruggen die niet meer dicht kunnen? 'Natuurlijk als je areaal niet goed onderhoudt, dan zul je dat uiteindelijk merken in veiligheid. Zo is het nu eenmaal. Maar de wegen en waterwegen liggen er in Nederland voorlopig heel mooi bij.'

Meeloopdagen

Veel, zo niet alle inventieve oplossingen die wegbeheerders tegenwoordig nodig hebben, zijn te vinden in het WOW-netwerk, beaamt Vermeulen. 'Wegbeheerders kunnen zoals gezegd, veel van elkaar leren. Wij stimuleren dat extra, onder meer door personele uitwisselingen. Zo hebben we elk jaar de 'meeloopdagen'. Ongeveer 250 professionals lopen dan een week mee met een andere beheerder. We hebben ook langduriger uitwisselingen,

waarbij mensen een half jaar elders gaan werken. We hebben we een 'WOW-makelaar' die actief mensen benadert voor een uitwisseling. Dat kan overigens ook resulteren in een dag in de week meelopen met een specialist; bijvoorbeeld een specialist assetmanagement of een specialist inkoop. Ons doel is om mensen de mogelijkheid te geven hun kennis en netwerk uit te breiden en begrip voor elkaar te krijgen.' Bovendien blijkt dat een dag meelopen heel inspirerend werkt en niet zelden het begin is van meer samenwerking.'

Resultaten?

Gladheidsbestrijding is volgens Vermeulen hét onderwerp waar veel stappen zijn gezet dankzij WOW. 'Er wordt enorm samengewerkt op allerlei fronten, bijvoorbeeld bij de inkoop van zout, maar ook in de regio zelf. In veel gebieden wordt gladheidsbestrijding nu geïntegreerd aangepakt. De diverse overheidsorganisaties in de provincie Overijssel hebben er zelfs de eerste WOW-prijs voor gekregen. Zij zijn vervolgens heel Nederland door geweest om hun verhaal te vertellen.' Andere voorbeelden waaruit blijkt dat samenwerken loont, zijn de eerder genoemde personele uitwisselingen en de gezamenlijke inspecties aan kunstwerken.'

De onderwerpen van de komende jaren zijn vooral gericht op overbelading, assetmanagement en inkoop. 'En uiteraard gaan we door met bestaande activiteiten zoals onze kennisbijeenkomsten en personele uitwisseling. Overbelading levert schade op aan de wegen en kunstwerken, omdat vrachtwagens zwaarder zijn dan waarvoor de wegen zijn gebouwd en omdat er simpelweg meer vrachtwagens rijden. Er zijn stalen bruggen van Rijkswaterstaat die daardoor 10 jaar eerder in onderhoud moeten dan voorzien. En vrachtwagens stoppen niet als ze snelweg afrijden. Ook andere wegbeheerders hebben hiermee te maken. De oplossing ligt enerzijds in handhaving, anderzijds kunnen we juist veel doen vanuit onze opdrachtgevende rol bij grote infrastructuurprojecten: stimuleren dat er meer vervoer over water plaats vindt of boeteclausules opnemen in contracten bij overbelading.'

Assetmanagement en inkoop

'Ook assetmanagement is heel belangrijk. Dat staat voor een verbeterde versie van beheer en onderhoud, waarbij je prestaties, kosten en risico's goed in beeld brengt en met elkaar afweegt. Het is handig als we ook op dit soort onderwerpen dezelfde taal spreken

als beheerders en elkaars kennis delen. Daar toe hebben we al vroeg een training en diverse bijeenkomsten georganiseerd. Ook inkoop is een onderwerp dat we samen met het ministerie van EZ oppakken en met expertisecentrum PIANOo. Met gezamenlijke inkoop kunnen gemeenten en andere overheden veel besparen.'

De kunst van het samenwerken

Samenwerken is dus cruciaal voor het platform. Maar hoe doe je dat? Vermeulen: 'Je moet de voorwaarden creëren, bedenken dat het om de gezamenlijke belangen gaat en die belangen voorop stellen. De kunst van het samenwerken staat of valt met vertrouwen. Als je alleen voor je eigen belang komt, dan werkt dat een keer en daarna niet meer.'

Belangrijk is om voorop te stellen wat iedereen bindt: de weggebruiker tevreden te stellen. Het gaat er niet om wie het beter doet.'

En dan vertrekt Vermeulen naar een volgende bijeenkomst van WOW: samen met 80 mensen uit het netwerk gaat ze een bijzondere brug met kunststofbrugdek bekijken. 'Boeiende bijeenkomst over Spieringbrug in Muiden!', lezen we later op twitter.

Vermeulen over

Open

'De eerste WOW-bijeenkomsten waren echt alleen voor wegbeheerders. Marktpartijen en ingenieursbureaus waren niet welkom. Nu zijn we opener. Als het een toegevoegde waarde heeft, dan nodigen we zeker ook andere partijen uit.'

De zelfrijdende auto

'Een wegbeheerder ontkomt uiteindelijk niet aan deze discussie. De zelfrijdende auto moet de signalen die hij krijgt kunnen vertrouwen. Reageert hij op strepen, dan moeten die strepen er wel staan. Dan ben ik ook benieuwd hoe een zelfrijdende auto om zal gaan met wegwerkzaamheden, met gele en witte strepen en een bordenbrij. En, hoe gaat het straks met aansprakelijkheid van de wegbeheerder als er zelfrijdende auto's rondrijden? Naast de zelfrijdende auto komen er overigens ook zelfvarende schepen aan.'

Vervangingsgolf

'We hebben hier al diverse kennisuitwisselingen over georganiseerd. Naast een technisch vraagstuk is dit ook een functioneel vraagstuk. Klimaatverandering, zeespiegelstijging en veranderende mobiliteit hebben ook invloed op hoe ons netwerk eruit moet zien. Samen met andere beheerders moeten we dit vraagstuk oplossen.'

Tevreden weggebruikers

'Regelmatig organiseert WOW-belevingsonderzoeken. Een onderzoeksbureau onderzocht 12.000 mensen over de beleving van de weg, over de doorstroming en over de veiligheid. Het is een benchmark voor de verschillende overheidslagen. Uit het laatste onderzoek blijkt weer dat weggebruikers zeer tevreden zijn, vooral over de provinciale wegen en snelwegen, en in iets mindere mate over de wegen van gemeenten.'

Young Professionals Network

'WOW heeft een young-professionalsnetwerk. De eerste opdracht die zij zichzelf gaven, was 'hoe kunnen we jongeren meer enthousiasmeren voor de sector'. Daar zijn al initiatieven uit voortgekomen: 'Plakkie asfalt' voor basisschoolleerlingen (www.plakkieasfalt.nl), begeleiding bij profielwerkstukken (www.ikonderzoekwegen.nl) en uitwisseling van trainees tussen organisaties.'

Het kopje suiker

'We communiceren op vele manieren: het congres, onze bijeenkomsten, site, nieuwsbrief, twitter en een LinkedIn-pagina voor wegbeheerders. Naast landelijke bijeenkomsten hebben we ook vooral ook regionale bijeenkomsten, want het is altijd gemakkelijker om advies te vragen aan de bureaus. Vergelijk het met een kopje suiker lenen, daarvoor loop je ook naar de buurvrouw.'